

Motion till riksdagen 2018/19:2688

av **Laila Naraghi m.fl. (S)**

Instiftandet av internationell konvention som förbjuder kärnvapen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av instiftandet av en internationell konvention som förbjuder kärnvapen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kärnvapen är det mest destruktiva vapen som människan har uppfunnit. De båda atombomberna som fälldes över de japanska städerna Hiroshima och Nagasaki 1945 ödelade de båda städerna på ett ögonblick. Än idag vårdas flera tusen människor på Röda Korsets sjukhus i Hiroshima och Nagasaki för skador och sjukdomar orsakade av den radioaktiva strålningen från atombomberna.

Den 7 juli 2017 röstade 122 stater, vid ett sammanträde på FN:s högkvarter i New York, igenom ett avtal som förbjuder kärnvapen (A/CONF.229/2017/8 Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons). Sverige deltog aktivt under förhandlingarna och röstade även ja till avtalet som antogs med stående ovationer. Regeringen har tillsatt en enmansutredning för att analysera konventionen. Utredningen skulle ha redovisats den 31 oktober 2018, men har fått förlängd tid. Utredaren ska redovisa sina slutsatser senast den 21 januari 2019.

Detta avtal innebär en tidigare oöverträffad möjlighet att ändra den internationella normen kring kärnvapen och på sikt åstadkomma total kärnvapenedrustning. Avtalet sluter cirkeln med förbud mot massförstörelsevapen och särskilt inhumana vapen. Kärnvapen har varit det enda massförstörelsevapen som fram till nu inte varit förbjudet i en internationell konvention.

Avtalet tar avstamp i de katastrofala humanitära konsekvenser som en kärnvapendetonation skulle orsaka. Om ett kärnvapen kommer till användning igen finns det inget en stat eller internationell organisation skulle kunna göra för att hantera de humanitära konsekvenserna. Det är helt enkelt omöjligt för stater och humanitära hjälporganisationer att förbereda sig för ett kärnvapenkrig. Det är en insikt som bottnar i erfarenheterna från 1945, och som vuxit fram i det internationella samtalet och fastslogs vid den första konferensen om kärnvapnens humanitära effekter i Oslo 2013.

Sverige har en lång tradition av att verka för multilateralism, kärnvapenedrustning och gemensam säkerhet. Detta har exemplifierats genom att i ett tidigt skede aktivt ansluta sig till tidigare vapenförbud och FN-konventioner om nedrustning.

Alva Myrdal mottog Nobels fredspris 1982 för sitt nedrustningsarbete och efter henne har många svenskar utfört avgörande arbete för att främja kärnvapenedrustning, inte minst Inga Thorsson, Karin Söder och Anna Lindh.

Redan 1978 lyfte en svensk statsminister, Thorbjörn Fälldin, i FN:s generalförsamling ett förbud av kärnvapen: "The logical long-term end result of present and future negotiations on nuclear disarmament may seem remote. The goal of such negotiations can be no other than the total elimination of the nuclear arsenals. This elimination must be carried out under effective international control. To this must be added a binding international undertaking by all states to refrain from acquiring nuclear weapons, i.e. in practice a global ban on nuclear weapons."

Även andra svenska statsministrar har lyft vikten av fortsatt svenskt arbete mot kärnvapen, till exempel Olof Palme: "De som bestämmer över kärnvapnens användning spelar inte bara med sina länders överlevnad. De har också våra liv i sina händer. Därför måste vi andra, som inte har kärnvapen, göra vårt yttersta för att hävda våra intressen och för att påverka kärnvapenmakterna att inse sitt ansvar också mot oss" (1984).

2017 års Nobels fredspris tilldelades den internationella kampanjen för kärnvapnens avskaffande, ICAN för deras arbete med att rikta uppmärksamheten kring kärnvapnens katastrofala humanitära konsekvenser och för deras banbrytande arbete med att få fram ett avtal som förbjuder dessa vapen.

Sverige måste ta vara på det handlingsutrymme som nu finns för att realisera målsättningen om en kärnvapenfri värld. Det är vi skyldiga kommande generationer.

Laila Naraghi (S)

Carina Ohlsson (S)

Hillevi Larsson (S)

Elin Lundgren (S)

Sultan Kayhan (S)

Johanna Haraldsson (S)

Elin Gustafsson (S)

Magnus Manhammar (S)

Tomas Kronståhl (S)

Björn Petersson (S)